

δίνουν τῶν γάλλων ! Γιά ποιό σκοπό βγήκε ; Μπορεῖ νά ρεσαν στὸν ποιητὴ (ποιητὴς ;) κείνα τὰ τραγούδια καὶ τὰ μεταφράσε. Πολὺ καλά ! Αὐτὰ ὅμως εἶναι ἀτομικὴ ἐργασία χωρὶς καμμὶν ἀξίωση λαϊκοποίησης. Ὅποιος ἐνδιαφέρεται γιὰ τὸ Βερολὶν ἢ τὸν Ἐρεδιὰ εἶναι ἀξίος νὰ τὸν διαβάσει καὶ νὰ τὸν νοιώσει ἀπὸ τὸ Γαλλικὸ γιὰ νὰ μὴ βρεθεῖ στὴ δυσάρεστη θέσῃ νὰ διαβάσει τὰ τραγούδια τους τόσο ἀτεχνα καὶ ἀσυνείδητα μεταφρασμένα καὶ νὰ τὰ ἰδεῖ σὰ φραγκισκανοὺς μάρτυρες κρεμασμένους σὲ ξύλινους σταυροὺς καὶ γιομάτους σημάδια ἀπὸ ραβδισμοὺς ! Μιὰ προσπάθεια ἐπιτυχίας φαίνεται μέσα στὸ βιβλίον αὐτὸ πού σὲ διαθέτει κάπως εὐνοϊκώτερα γιὰ τὸ μεταφραστὴ τους. Μὰ τί νὰ τοῦ κάνει κανένας ὅταν δὲν πάει πρὶν νὰ μάθει μετρικὴ, αἰσθητικὴ καὶ τελευταία τὴ δημοτικὴ γλῶσσα ; Σ' ὅλα τὰ μεταφρασμένα αὐτὰ τραγούδια εἶναι ἀδύνατο νὰ μὴ βρεθοῦν καὶ ἀπὸ τρεῖς λέξεις βαλμένες χωρὶς νὰ τὸ καλεῖ καμμιά ἐσωτερικὴ ἀνάγκη, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ κάνει τὴ ρίμα ἢ τὸ μέτρο. Μᾶς παραθέτει καὶ γιὰ δεκαπεντασύλλαβο σ' ἓνα ποίημα τοῦ Nerval τὸν ἀκόλουθο στίχο :

«Τὸ μόνο μου ἀστὲρ πέθανε κ' ἡ κατάσταση μου λύρα» ..

Μπορεῖ τὸ αὐτὸ νὰ τὸν γέλασε. Μὰ τὸ αὐτὸ ποτὲ δὲ γελᾷ τὸ μαθηματικὸ τεχνίτη. Γιὰ μερικὲς λέξεις πού μεταχειρίστηκε, τί νὰ πει κανένας ; Αὐτὲς βλέπουν μερικοὶ ἄσκειται ἔπωςδὴποτε πρὸς τὸ γλωσσικὸ ζήτημα καὶ ζητοῦν ὕστερα τὴν ἐξόφληση τοῦ λογαριασμοῦ ἀπ' τὸ «Νουμᾶ» καὶ τοὺς λεγόμενους μαλλιάρους. Χασμωδιές ἀπειρες, λάθη ἀπειρα, πράμα πού ἀποδείχνει καὶ τὸ μεταφραστὴ τους ὅλως διόλου ἀπειρο.

MENANTROS MAGNHES

→←

Στὸ ἐρχόμενο φύλλο : Ἀρχοντικά, τραγῶ διὰ τοῦ Γένους, ὁ Ἀγγελοκρούστης τῶν καρναβίων, Sophistis, κτλ. κτλ.

ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΖΟΥΓΡΑΦΙΕΣ

“ΤΟ ΑΣΠΡΟ ΚΑΙ ΤΟ ΜΑΥΡΟ,”

Δράμα σὲ ἀράξεις τρεῖς τοῦ κ. Λούρου Μελά

(ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΥΒΕΛΗΣ)

Ὁ λόγος τοῦ Ἴψεν, στὸ στερνὸ τοῦ δράμα, πὼς ὅταν μιὰ μέρα ξυπνήσουμε νεκροί, θὰ ἰδοῦμε τότε πὼς δὲ ζήσαμε ποτέ, ἐρχεται σήμερα ν' ἀληθῆψη γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους πού ἀποτελοῦνε τὴν κοινωνία μας, τὴν ἀστική κοινωνία.

Ἡ ψυχὴ μας, τὸ ἐγὼ μας, κάθε σκέψη μας, κάθε πράξη, ὅλα, δουλεύουνε σ' ἓνα τύραννο κοινωνικὸ Νόμο, πού ὅποιος θελήσει νὰ τοῦ ἐναντιωθῆ πέφτει νικημένος, στιγματισμένος στὸ δύσκολο ἀγῶνα τῆς ζωῆς. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀγραφοῦ αὐτοῦ νόμου, πού ἡ κοινωνία τὸν θέσπισε καὶ τὸν λατρεύει σὰν εἰδωλό, εἶναι ἡ σκληριὰ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ νοῦ, τὸ βασάνισμα τῆς ἀνθρωπότητος, χωρὶς λόγο, ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ τῆς, ἡ ἄρνηση τῆς ἀλη-

θινῆς ζωῆς, τὸ ἐγκλημα τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ Τέχνη πού εἶναι ἡ θυγατέρα τῆς Ἐλευτερίας, καθὼς εἶπε ὁ Σίλλερ, ἀκούσε τὴ φωνὴ τῶν θυμάτων, καὶ σὰν ἐκδικητὴ Θεά, ἐρχεται νὰ δώσῃ τὴ βοήθεια τῆς γιὰ τὸν πόλεμο μιᾶς καθιερωμένης βίας, μιᾶς ἀνηθικῆς ἠθικῆς, μιᾶς παραξήγησῃς τοῦ προορισμοῦ τῆς κοινωνίας.

Νὰ νοιώσουμε τὸ βυθὸ καὶ τὸ βάραθρο, νὰ ἰδοῦμε ἀπὸ σιμὰ τὸ αἷμα τῆς σπαραγμένης ψυχῆς, νὰ κλάψουμε τὸν ἀνθρώπο τὸ σφιχτοδεμένο στὰ σίδερα μιᾶς ἰδεολογίας γιομισμένης ἀπὸ ἀπάτη καὶ ὑποκρισία, νὰ νοιώσουμε ἀπὸ τώρα, πρὶν ξυπνήσουμε νεκροί, πὼς δὲ ζοῦμε, πὼς δὲν μπορεῖ νὰ ζοῦμε ἀνάμεσα σὲ τέτοιες συνθήκες καὶ νόμους. Νά! τὸ ἔργο.

Ἡ κοινωνία ὅλη στηρίζεται σὲ ψευτικὴ βάση. Νὰ πολεμηθῆ, νὰ γκρεμισθῆ, νὰ θραπῆ.

Τὸ δράμα τοῦ κ. Σπύρου Μελά «Τὸ Ἄσπρο καὶ τὸ Μαῦρο», ἀπὸ μιὰ τέτοια γενναία πνοὴ εἶναι ὀλάκερο γιομισμένο.

Μιὰ οἰκογένεια, πού κρατᾷ τὴ θέσῃ τῆς στὴν κοινωνία. Ἡ χήρα μητέρα, δύο κορίτσια, δύο παιδιά. Ὁ μεγαλύτερος ἀδερφός, ὁ Κώστας, Τμηματάρχης σὲ Τράπεζα. Ἀπὸ τὰ χρόνια πού πέθανε ὁ πατέρας του, ἀνάλαβε τὴν προστασία τῆς οἰκογένειάς του. Ἐφαγε τὴ ζωὴ του, τὰ χρόνια του, τὰ νιάτα του ὅλα, δουλεύοντας γιὰ τοὺς δικούς του. Ὁ ἄλλος ἀδερφός του, ὁ Ἄλκης, στάλθηκε στὸ Παρίσι γιὰ νὰ σπουδάσῃ γιαντρός, νὰ γυρῆσι πίσω, νὰ βοηθήσῃ κι αὐτός, μὲ τὴν ἐργασία του, τὴν οἰκογένεια.

Ἡ μεγαλύτερη κόρη, ἡ Μαργαρίτα, περασμένη στὰ χρόνια, μὲ μιὰ μελαγχολία πού τῆς τρώει τίς μέρες. Ἐνας ἔρωτας τὴν ἄγγιξε στὰ νιάτα τῆς, πού μαράθηκε πρὶν ἀνθίσῃ. Ἀγάπησε τὸν Ἀντρέα, ἓναν ἀξιοματικὸ τοῦ πυροβολικοῦ, φίλο τους οἰκογενειακός, κι αὐτὸς θερμὰ αἰσθάνθηκε τὸ αἰσθημά τῆς. Ὅμως δὲν τόλμησε νὰ τὴ ζητήσῃ σὲ γάμο, ἀφοῦ δὲν εἶχε τὴν πρεπούμενη οἰκονομικὴ ἀνεξαρτησία. Ἡ ἄλλη κόρη, ἡ Ἀνθή, λουλουδιζοῖ πάνω στὴ γλυκειὰ τῆς ὥρα. Ἐρωτεύεται τὸ Νίκο, ἓνα νέο, ὑπέλληλο στὴν Τράπεζα πού ἐργαζόταν ὁ ἀδερφός τῆς. Τὸν βλέπει συχνὰ μὲς στὸ σπιτί τους. Ἡ μητέρα τῆς βοηθεῖ τὸν ἔρωτα, νομίζοντας πὼς θὰ εἶναι τὸ μόνο μέσο, γιὰ νὰ φτάσῃ στὸν ποθεύμενο, μὲ κάθε τρόπο, γάμο τῆς Ἀνθῆς. Ὅμως ἡ μικρὴ αὐτὴ ἱστορία τῆς ἀγάπης, παίρνει ἄλλο δρόμο. Ὁ Νίκος κατορθώνει τὴν Ἀνθῆ, τυφλὴ ἀπὸ ἀγάπη, νὰ τὴ σύρῃ στὴ γκαρσονιέρα του, ἔπου καὶ τὴν καταστρέφει.

Ὁ Ἄλκης γυρίζοντας ἀπὸ τὸ Παρίσι, εἶχε δηλώσει στὴν οἰκογένειά του, πὼς σιχαίνεται τὸ γιαντρίκι. Λαχταρᾷ ἐρίζοντας ἄλλους. Στὴν Εὐρώπη ἀπόχτησε ἄλλες συνήθειες, ἄλλες ἰδέες. Ὁ στενὸς κοινωνικὸς ἐρίζοντας τοῦ τόπου τὸν ἠλίθει. Βλέπει γύρω του ψευτιά, ἀπάτη, ἀνικανότητα. Ὅλα τοῦ δείχνουν πὼς ὁ κόσμος κατάντησε τυραννία, πὼς ἡ δίψα γιὰ τὸ χρῆμα εἶναι ὁ σκοπὸς μιᾶς ξεσυρμένης ζωῆς. Αὐτὸς θέλει ν' ἀνοίξῃ ἓνα χοροδιδασκαλεῖο. Θέλει νὰ δώσῃ ἔτσι τὴ χαρὰ στοὺς βασανισμένους

της ζωής. Νά ύψωθούν και μιὰ φορά τὰ πόδια, λείει, πάνου από τὸ νοῦ. Ἡ οἰκογένειά του ἐναντιώνεται στίς τέτοιες τὸν παραδοξολογίες. Ὁ ἀδερφός του Κώστας, πὸν θυσίασε τόσα χρήματα γιὰ νὰ τονε σπουδάση, βλέποντας τώρα χαμένα τὰ δνειρά του γιὰ τὴν ὕλική ἀνακούφιση τοῦ σπιτιοῦ, τὸν ἀποπαίρνει καὶ στὸ τέλος τονε δῶχνει ἀπὸ τὸ σπίτι.

Ὅμως, ἔπως λείει ὁ Ἄλκης, τὸ αἷμα νερὸ δὲ γίνεται. Ὁ διωγμένος ἀδερφός, μαθαίνει πρῶτος τὸ παραστράτημα τῆς Ἀνθῆς. Τὸ φανερώνει τῆς μητέρας του. Ἡ Ἀνθὴ τ' ὁμολογεῖ. Ὁ Κώστας τρέμει τὴν κοινωνία γιὰ τὸ σκάνταλο πὸν θὰ ξεσπάση. Εἶναι ἀρραβωνιασμένος καὶ τὸ βλέπει ζωντανὰ πῶς ὁ πλοῦσιος γάμος πὸν σκεδίαζε, θὰ ματαιωθῇ. Λαιπὸν δ, τι κι ἂν ἔχτισε τόσον καιρὸ, γκρεμίζεται ἀλύπητα. Τ' ὄνομά του, ἡ ὑπόληψη τῆς οἰκογένειάς του, πέφτουνε στὸ βάραθρο. Τώρα πὸν θὰ ἠσυχάζε κι αὐτός, στὴ δύση τῆς νιότης του, ἔρχεται μιὰ τρέλα τῆς ἀδερφῆς του καὶ τονε χντακῶνει.

Ἀνάγκη πᾶσα νὰ βρῆ τρόπο μιᾶς ἱκανοποίησης. Κι ἔταν φτάνει ρητή, ἀπὸ τὸ Νίκο ἐκεῖνο, ἡ ἄρνηση γιὰ νὰ παντρεψῆ τὴν ἀδερφή του, δὲ διαστάζει νὰ παραδώση στὰ χέρια τῆς Ἀνθῆς ἓνα πιστόλι καὶ νὰ τὴν πείση πῶς πρέπει νὰ σκοτωθῇ, δίνοντάς της καὶ τὸ σκῆδιο γιὰ νὰ γράψῃ τὸ στερνὸ τῆς γράμμα πρὸς τὴ μητέρα, πὸν μέσα περεχύνει μὲ χίλιους ἐπαινοὺς τὸν ἴδιον ἑαυτὸ του, ζουγραφίζοντάς τον, ἀπὸ μέρος τάχατε τῆς ἀδερφῆς του, σὺν ἓναν ἰδανικὸ ἄγγελο καὶ σωτήρα τοῦ σπιτιοῦ.

Τὴ στιγμῆ, πὸν ἡ Ἀνθὴ σηκώνει τὸ κρῦο σίδερο πρὸς τὸ μέτωπό της καὶ δὲ βλέπει γύρω της καμιά συγκατάβαση, κανένα ἔλεος, ἔρχεται ὁ Ἄλκης, ὁ ἀποδιωγμένος τοῦ σπιτιοῦ κι ὁ κατατρεμένος τῆς κοινωνίας, γιὰ νὰ τὴ σώση. Τὴν ἠσυχάζει, τὴν παρηγορεῖ, κατορθώνει νὰ τὴν πείση νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ σπίτι, νὰ πάῃ μαζί του Ἐκεῖ, στὸ χοροδιδασκαλεῖο, ὑπάρχει ἀνάγκη γιὰ κάποιον πὸν νὰ κρατᾷ τὰ βιβλία. Θὰ κερδίξῃ μόνῃ τὸ ψωμί της, θ' ἀποδοθῇ στὸν ἀνθρωπισμὸ, στὴν ἀνεξαρτησία, θὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν προστασία καὶ τὴν ἐξουσία τοῦ ἄλλου.

Ἡ Ἀνθὴ θέλει νὰ πετάξῃ πρὸς τὴ ζωὴ, μὰ τὰ δεσμὰ τοῦ σπιτιοῦ της, δὲν μπορεῖ ἔτσι εὐκολὰ νὰ τὰ σπάση. Καὶ τὴν ὥρα πὸν ὁ ἀδερφός της, ὁ Κώστας, ἀνεδαίνει τίς σκάλες μὲ τὴν πεποίθηση πῶς θὰ τὴνέ βρῆ σκοτωμένη, ἡ Ἀνθὴ μὲ μιὰ τελευταία προσπάθεια προχωρεῖ πρὸς τὴν πόρτα γιὰ νὰ φύγῃ. Ἐξαφνα θυμᾶται τὴ μητέρα της καὶ σταματᾷ. Ὅμως ὁ Ἄλκης τὴνέ σπρώχνει.

— Μὴ γυρίζεις πίσω, τῆς λείει. Φύγε ἀπὸ τὰ Σόδομα καὶ Γόμορα. Μὴ θέλεις νὰ πάθῃς τὸ πάθημα τῆς γυναίκας τοῦ Λῶτ.

Στὸ δράμα τοῦτο, δὲν ξεχωρίζει ἓνας ἥρωας, κατὰ τὰ συνειθισμένα καλούπια. Ὅλοι ἥρωες εἶναι, ὅλοι παιδιὰ εἶναι τῆς Μοίρας, κατὰ τὸ δικὸ του τρόπο καθένας. Ὅλοι σύμφωνοι μὲ τὴν ψυχολογία τους, μὲ τὴν ἰδεολογία τους, κι ὅλοι δικαιολογημένοι στὸν ἑαυτὸ τους καὶ στὸ θεατῆ. Ἔτσι ἡ δραματικὴ σύγκρουση πὸν δὲν εἶναι μιὰ, μὰ ἀπ' ἕλες τίς με

ριές ἀναδίνεται, μᾶς φέρεται μπροστὰ στὰ μάτια δυνατώτερη. Καθήκοντα ἐπιβλημένα πρὸς τὴν κοινωνία, πρὸς τὸ άτομο, πρὸς τὴν οἰκογένεια, αἰσθηματ' ἀκαταμάχητα καὶ ἐρμῆς ἀπὸ τὴν ἴδια τὴ φύση γεννημένες, παλεύουνε, σέρνονται, νικιοῦνται, ὑψώνονται κάθε ὥρα, κάθε στιγμῆ γιὰ νὰ δείξουνε τὴ γυμνότητα καὶ τὸ ἄδειο τῶν νόμων πὸν δημιουργοῦν καὶ συκρατοῦν τὴ λεγόμενη κοινωνία μας.

Ὁ Κώστας, ὁ ἐκλεχτός κι ὁ παινέμενος αὐτῆς τῆς κοινωνίας, ὁ προστάτης, ὁ καλός, τὸ θῆμα τῆς οἰκογένειας, τὸ ἄσπρο τοῦ σπιτιοῦ, μᾶς ζουγραφίζεται στὸ βάθος του ἓνας ἀνίλεος, τιποτένιος συφεροντολόγος, πὸν ρυθμίζει τίς πράξεις του μὲ τὸ δόγμα τοῦ «τί θὰ πῆ ὁ κόσμος», κοντολογίς ἓνας κακοῦργος, κατὰ τὸ χαρακτηρισμὸ τῆς Ἀνθῆς. Ἐνῶ ἀντίθετα ὁ Ἄλκης, πὸν συντρίφτηκε κάτω ἀπὸ τὴν ψευτιά τῆς κοινωνίας, πὸν τὴ γιῶρσε ἀπὸ σιμὰ καὶ τὴν εἶδε ἀπὸ τὴ μεριά πὸν πρέπει, καὶ πὸν γιὰ τοῦτο ἀναθρύζει ἀπὸ μέσα του ἡ ἀκράτητη εἰλικρίνεια καὶ τὰ φερσίματά του συμφωνοῦνε πάντα μὲ τίς γνώμες του, χαρακτηρίζεται σὺν κακὸς ἀδερφός, τὸ μαῦρο τῆς οἰκογένειας, ἡ σκιά τοῦ σπιτιοῦ.

Μέσα σ' αὐτοὺς ὑπάρχει κ' ἓνας θεῖος, ὁ Περικλῆς, τοκογλύφος ἐνεχειροδανειστής, πὸν ὄλο ἀνέξοδες συμβουλὲς δίνει στοὺς ἀνιψιούς του, ποτὲς ἔμως καὶ λίγους παράδες γιὰ νὰ διορθωθοῦν οἱ δυστυχίες. Οἱ δυὸ ἀνιψιές του θὰ μπορούσανε νὰ παντρευτοῦνε, ἂν τοῦ λόγου του θυσίαζε μερικά ψιλὰ, ἀπὸ τὰ τόσα πὸν κέρδισε ἀπὸ τὸ «ἐπάγγελμά του».

Ἦστερα ἓνας ἄλλος τύπος ψυχολογημένος. Ἡ Μαργαρίτα, πὸν ἔμεινε γεροντοκόρη, γιατί δὲν τολμοῦσε ὁ Ἀντρέας νὰ τὴ ζητήση. στὰ καλά της χρόνια, σὲ γάμο, ἀπὸ τὸ φόβο τοῦ ν' ἀνοιξῆ σπῆτι δίχως τὰ κατάλληλα ὕλικὰ μέσα. Τώρα ὁ Ἀντρέας, πὸν εἶναι πιά ταγματάρχης, βλέπει ἄλλιως τὰ πράματα, καὶ τὴν ὥρα πὸν τὸ σπῆτι ὄλο εἶναι πικραμένο ἀπὸ τὴ δυστυχία τῆς Ἀνθῆς, τοῦ ἔρχεται ἡ ἐπιθυμία, ἀναθυμούμενος τὰ παλιὰ, νὰ ζητήση σὲ γάμο τὴ Μαργαρίτα. Ὅμως αὐτὴ τοῦ ἀρνιέται κατηγορηματικά. Καταλαδαίνει πιά πῶς εἶναι ἀργὰ καὶ δὲ βλέπει τὸ λόγο μιᾶς τέτοιας ὕψιμης χαρᾶς στὴ ζωὴ της.

Κοιτάζοντας ἀπὸ ψηλὰ τὸ ἔργο τοῦ κ. Μελά, βλέπουμε πῶς σκελετός του στάθηκε τὸ ζήτημα τῆς γυναίκας, ἔπως παρουσιάζεται σήμερα στὴν κοινωνία μας. Ἡ γυναίκα «ἀγαπᾷ» γιὰ νὰ παντρευθῆ. Ἀγάπη δίχως νὰ τελειώῃ σὲ γάμο, σκάνταλο κι ἀτιμία. Καὶ γιὰ νὰ τηρηθοῦν οἱ ἀρχές τοῦ κοινωνικοῦ αὐτοῦ νόμου, ὄλα τὰ μέσα, θεμιτὰ κι ἀθέμιτα ἐξαγιάζουμε τὸ σκοπὸ.

Δὲ σταματᾷ ἔμως ὡς ἐδῶ ὁ συγγραφέας. Μὲ δυὸ λόγια μᾶς δίνει ὅλη τὴν ἀντίθεση, πάνου στὸ ζήτημα, τῆς ἰδεολογίας τῆς ἀσικῆς τάξης, πὸν ἀντιπροσωπεύει τὴν κοινωνία μας, ἀπὸ τὴν ἰδεολογία τῆς ἄλλης τάξης, τῆς ἐργατικῆς. Ἡ τελευταία αὐτῆ τάξη, μὲ τὸ νὰ μὴν ἔχῃ ἀρχές καὶ νόμους ἐπιταχτικούς, μὲ τὸ νὰ ἔχῃ μιὰ κάποια λευτεριά πὸν πηγάζει ἀπὸ τὸ νόμο τῆς ἐργασίας, σὺν κάπως ἀληθινότερα, καθαρότερα, πραγματικώτερα τὴ ζωὴ

άντικρύζει.

Βλέπουμε πώς η υπερέτρια του σπιτιού, η Φωτεινή, παθαίνει το ίδιο το πάθημα της Άνθης από τον άγαπητικό της, τον «ξάδερφό της» όπως τον λέει. Το υποδέχεται όμως με γαλήνη και άταραξία. Βέβαια ένα μίσος και μια εκδίκηση της φουσκώνουν την καρδιά. Μά το μίσος περιορίζεται σε λόγια, κ' η εκδίκηση αφήνεται στο μοιραίο. Γι' αυτήν όλα τα πάντα στηρίζονται στα γερά της εργατικά χέρια.

— Άς είναι καλά έτοῦτα, όπως λέει.

Και βαδίζει το δρόμο της προς τη ζωή, χωρίς άλλη έναντίωση.

Ίσως θα είχε να παρατηρήσει κανείς, πώς το «*Άσπρο και Μαύρο*» από τη σκηηνική μεριά, δεν εΐτανε τόσο δυνατά ζυγραφισμένο, όσο από την ψυχική και τη φωτιά την έσωτερική του. Μέσα σε διάλογο τόσο ζωντανό, φωτεινό, στρωτό, λαμπρικαρισμένο στα καθέκαστα, θα μπορούσε κανείς να διακρίνει στο σύνολο μια κάποια άλυγισιά για την ουσιαστική σύνδεση του έργου. Τοῦτο υποθέτω δεν είναι ελάττωμα του συγγραφέα. Είναι γενικό υστέρημα της νέας ελληνικής τέχνης να ζυγραφίζεται τη ζωή μας άλύγιστη από τον άέρα κάποιου βαθύτερου πολιτισμού, στερημένη από την κόμψότητα μιας κάποιας παραδομένης χάριτος.

Κι όμως το δράμα του κ. Μελά, πρέπει να χαρακτηιστεί με ξεχωριστή έγκαρδιότητα. Η δραματική μας τέχνη δεν μπορούσε παρά να βρη το δρόμο της μια μέρα. Βέβαια υπάρχουν πρόδρομοι, που δουλέψανε για τοῦτο, που παραγνωριστήκανε, που σταθήκανε χῶμα για να περάσουν από πάνου τους, οι σημερνοί άξιοι. Δεν ήρθε ακόμα η ῶρα για να δικαιωθουν οι τέτοιοι.

Γύρω από την εποχή μας, που με όλα τα φαινομενικά δείγματα μιας αύτοθυσίας, τη χαρακτηρίζει γενικά, το στενό εγωϊστικό και συμφεροντολογικό πνεύμα μιας τυραννικής κοινωνίας, μαστιγώματα σαν «*Το Άσπρο και το Μαύρο*» με ούσια και ψυχή άληθινής δραματικής τέχνης, είναι σημάδια βρασμού ζωής, που άργά η γλήγορα θα ξεσπάση, όσο κι αν το πολύ κοινό μας, για την ῶρα, υποδέχτηκε το έργο δίχως αντίρρηση κι αντίγωνιά.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

© ΟΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Ό άλλοτε βουλευτής και δεινός φιλόλογος κ. Ε. Κουλουμπάκης ξετίναξε, σε δυο σοφά του άρθρα στις «*Αθήναις*», το γελοίο Ξουηδό συγγραφέα Στρινπεργ. Τον πήρε κι αυτόνε, φαίνεται, ο κ. προβουλευτής για Βενιζελικό.

— Ύστερ' από τη μεγάλη επιτυχία του «*Άσπρου και Μαύρου*» ο κ. Σπύρος Μελάς δικιο είναι να ονομαστέι πιά κ. Σαιξ—Σπύρος Μελάς.

— Ό ποιητής Άγγελος Σικελιανός τυπώνει σε καλλιτεχνικό βιβλίο τα Πολεμικά του τραγούδια. Μερικά απ' αυνά έχουνε δημοσιευτέι και στο «*Νουμά*».

— Από τον άλλο μήνα βγαίνει καινούριο φιλολογικό περιοδικό από το συνεργάτη μας Λέοντα Κουκούλα. Στο περιοδικό του ο Κουκούλας, που λογαριάζει ναν το βαφτίσει «*Προς τα έμπρός*», θα δημοσιεύει, αλλά «*Διόνυσο*», μετάφρασες διαλεκτών ξένων έργων και πρωτότυπη λογοτεχνική εργασία.

— Ό φίλος ποιητής Σ. Σκίπης σ' ένα πολυ λογικό άρθρο του στην «*Εφημερίδα*» της Τρίτης μας λέει πως θάν τδβαζετο θέμα του στο «*Το άσπρο και το μαύρο*» ένας άληθινός συγγραφέας. Συφωνούμε σε όλα πέρα πέρα μαζί του.

— Πολυ πετυχημένη ιδέα του Σκίπη να διασκευάσει τους «*Πέρσες*» του Αισχύλου σε δράμα σύχρονο, με τον τίτλο «*Οι Βεζύλαροι*». Το δράμα θα παιχτεί τον άλλο μήνα στο θέατρο Κυβέλης.

— Κάποιος λογιώτατος έγγραψε τις προάλλες πως πρέπει πρώτα να πάρουμε την Πόλη για ναποχτήσουμε και μεις ύστερα φιλολογία δική μας της προκοπής. Πως θα την πάρουμε την Πόλη, ουτε λόγος να γίνεται. Ό θεός να δώσει μοναχά να την πάρουμε μίαν ῶρ' άρχύτερα, όσο δηλ. ζει ο λογιώτατος αυτός που θα γίνει ο γενάρχης της καινούριας μας φιλολογίας.

— Ένα παράπονο έχουμε με την καλή μας την «*Εστία*», πως δε μας δίνει ταχτικά, κάθε μέρα, «*Αναδρομή*». Τάρθρα του, τα γιομάτα γνώση και γιώσες, ρουφιούνται κ' έπρεπε η συλίτσα του να στολιζει κάθε μέρα την πρώτη σελίδα της, σα ρουμίνι αστραφτερό που είναι.

— Την άλλη βδομάδα παιζεται στο θέατρο Κυβέλης η «*Ροδόπη*» του Ποριώτη.

— Ύστερ' από τους «*Απογόνους*» θα δημοσιέψουμε ένα μεγάλο φιλοσοφικό δήγημα της κ. Ειρήνης Πολ. Δη μητρακοπούλου, τον «*Ιδεοπλάστη*».

— Για τη «*Νευρική*» του κ. Φραγκίσκου Ίωσή ίσως γράψουμε λίγα λόγια στο ερχόμενο φύλλο.

— Ό συνεργάτης μας κ. Παύλος Γιαννηλίας μας έστειλε από τη Βιέννη ένα άρθρο πολιτικό, «*Οι γέιτονες της νέας Ελλάδας*», που θάν το τυπώσουμε στο ερχόμενο φύλλο.

— Δυο καμαρωμένες μας εφημερίδες, το «*Σκρίπ*» και οι «*Αθήναις*», ρηγήτηκανε προχτές χυδαία κι άδικα του Μασούκα. Δε ντρέπονται! Ένας άθροπος, που σκοτώνεται νύχτα μέρα, ὄχι για να τσεπάνει παράδες και να καλοπερνάει, μά για να σαρκώσει ένα πάναγνο κι δλόλευκο ὄνειρό του, το «*Λευκό σταυρό*», έπρεπε ναϊναι σεβοστός απ' όλους, κι από τους κομματικούς δημοσιογράφους ακόμα, κι ὄχι να φαμακώνεται έτσι άδικα. Αιπούμαστε για λογαριασμό τους. Τίποτ' άλλο.

Η ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΚΟΛΩΝΙΑ ΣΤΟ «ΚΡΟΝΙΟΝ»

Αντιπρόσωπος του «*Νουμά*» στη Λαμονίκη

ο κ. Π Θ ΠΑΥΛΙΔΗΣ

C/O The American Tobacco Co

ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ Η ΤΙΜΩΡΙΑ

Πουλιέται στα γραφεία μας τέσσερις δραχμές (στο έξωτερικό στέλνεται με δρ. 4,50) «*ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ Η ΤΙΜΩΡΙΑ*» του Δοστογιέφσκη, μεταφρασμένο ύπεροχα στη δημοτική από τον κ. Στέλιο Χαριτάκη. Το βιβλίο είναι σε δυο τόμους σελ. 763, κ' έχει τυπωθεί στα Χανιά.